

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 22 februari 2022

Saken

Utbetalning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN sökte och beviljades, den 4 oktober 2021, studiemedel för studier vid University of Florida för veckorna 29 – 31 och 34 – 50 år 2021. CSN upplyste samtidigt i informationen till beslutet om studiemedel om att hon behöver lämna en studieförsäkran till CSN för att intyga att hon ska studera enligt uppgifterna i beslutet och att hon inför studieperiod två och fyra måste skicka in blanketten "Study Assurance/School Signature" (studieförsäkran/skolans intygande) till CSN. Vidare upplyste CSN om att beslutet om studiemedel kommer att upphävas om hon inte lämnar en studieförsäkran senast den sista dagen i perioden som hon fått studiemedel för samt att om det framkommer särskilda skäl kan CSN ändå betala ut pengarna.

CSN beslutade sedan, den 21 januari 2022, att upphäva beslutet om studiemedel avseende höstterminen 2021 och att avskriva ärendet. Grunden för CSN:s beslut var att NN inte lämnat någon studieförsäkran under de veckor hon tidigare fått studiemedel för under perioden och därmed inte styrkt att hon studerar och därför inte har rätt till studiemedel under dessa veckor.

NN inkom den 22 januari 2022 med en studieförsäkran som var undertecknad av henne och skolan.

CSN skickade en begäran om fler uppgifter till NN och uppgav att hon skickat in en studieförsäkran för Fall 2021 efter det att den terminen tagit slut och det krävs att hon

har särskilda skäl för att CSN ska kunna betala ut pengarna efter att sista dagen i en period passerat. NN gavs möjlighet att förklara vad hon anser är särskilda skäl till att hon lämnat studieförsäkrans sent.

NN besvarade CSN:s komplettering och uppgav bland annat följande. I samband med att hon fick studiemedel beviljat för höstterminen 2021 fick hon också en studieförsäkrans som skulle undertecknas av skolan. Om hon hade fått detta med papperspost hade hon kanske genast fått det påskrivet och skickat in den men eftersom hon studerar utomlands och bara hade det på skärm och var tvungen att skriva ut det blev det bortglömt. Eftersom hon är idrottselev och förutom heltidsstudierna ägnar cirka fyra till fem timmar åt tennis med skollaget varje dag så är det inte alltid lätt att komma ihåg och hinna med allt. En förutsättning för att man ska få representera skolan inom idrott är att man klarar av alla sina studier. Hon är inne på sitt fjärde år i Florida och har hittills klarat alla kurser och hela tiden också spelat i tennislaget. Det hade varit till hjälp om CSN påmint henne innan tiden för att lämna studieförsäkrans löpte ut. Så fort hon fick en påminnelse, den 21 januari, skickade hon in en studieförsäkrans. Hon har hört att utebliven påminnelse från CSN tidigare ansågs utgöra särskilda skäl men att denna praxis nyligen ändrats genom ÖKS beslut den 10 mars 2021, dnr 2020-06021. I det målet ansåg CSN:s rättsavdelning att utebliven påminnelse utgjorde särskilda skäl för att betala ut studiemedel trots en sen studieförsäkrans. Trots detta ändrade ÖKS praxis men som hon förstår det gäller tidigare praxis fortfarande vid utlandsstudier. I hennes fall gäller det utlandsstudier och hon hoppas att hon kan få studiemedel.

CSN beslutade, den 22 februari 2022, att inte betala ut studiemedel. CSN uppgav i skälen till beslutet att CSN bedömer att NN inte har sådana särskilda skäl som krävs för att få ut studiemedel för höstterminen 2021 (veckorna 34 – 50 år 2021) i efterhand.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Hon vidhåller det hon redan sagt till CSN och vill göra följande tillägg. Hon förstår inte hur CSN har kommit fram till sitt beslut. Trots att hon ganska utförligt angivit vilka särskilda skäl hon anser att hon har och till och med åberopat praxis från ÖKS så innehåller beslutet ingen vettig motivering och hennes synpunkter har lämnats helt obesvarade. Hon vill också tillägga att förutom att hon inte fick någon påminnelse har det varit krävande för henne med både heltidsstudier och tennis och allt vad pandemin fört med sig. Restriktionerna har varit mycket mer omfattande i USA än i Sverige. Hon tycker att det finns konkreta skillnader mellan studier i Sverige och studier i utlandet som bör kunna föranleda olika bedömningar, precis som ÖKS håller öppet för i beslutet den 10 mars 2021, vilket hon har åberopat.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. På nämndens begäran inkom CSN:s rättsavdelning därefter med ett yttrande och anförde bland annat följande. Det är i ärendet klarlagt att NN inte före utgången av den tidsperiod hon varit beviljad studiemedel styrkt att hon bedrivit de studier för vilka studiemedel beviljats. I hennes beslut om studiemedel för perioden framgår det att CSN informerat om att beslutet kan komma att upphävas om hon inte lämnar in en studieförsäkrans i tid. Frågan är emellertid om det kan anses finnas särskilda skäl att

betala ut studiemedel, trots att NN först efter utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt att hon bedrivit studier. ÖKS har i ett vägledande avgörande ansett att omständigheten att CSN inte har skickat en påminnelse, i vart fall inte vid studier i Sverige, inte kan anses utgöra ett sådant särskilt skäl som krävs för att betala ut studiemedel i efterhand. CSN har bedömt att de motiv som ÖKS angivit i det vägledande avgörandet även är relevanta för studiemedel för utlandsstudier. CSN har mot den bakgrund av denna bedömning tillämpat denna praxis även vid beslut om studiemedel för utlandsstudier.

Ansvar för att i rätt tid styrka sina studier åvilar enligt 3 kap. 30 § studiestödslagen den studerande själv. Om styrkandet inte görs i rätt tid kan studiemedlen betalas ut i efterhand endast om det finns särskilda skäl. CSN bedömer att omständigheterna som NN redogjort för, särskilt med beaktande av syftet med bestämmelsen, inte kan anses utgöra sådana särskilda skäl som krävs för att betala ut studiemedel i efterhand. Det har, enligt CSN:s mening, inte av underlaget i ärendet framkommit sådana omständigheter som hon inte kunnat råda över och som utgjort hinder för henne att lämna in sin studieförsäkrans i tid. CSN anser därmed att rätten till studiemedel för höstterminen 2021 är förverkad eftersom hon inte före utgången av perioden styrkt att hon bedrivit de studier som studiemedel har beviljats för. CSN anser mot bakgrund av detta att överklagandet bör avslås.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter med anledning av CSN:s yttrande, men hon har inte hörts av i anledning av detta.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 30 § studiestödslagen (1999:1395) anges bland annat följande. Studiemedel får betalas ut endast om det är styrkt att den studerande bedriver de studier för vilka studiemedlen har beviljats.

Rätten till studiemedel är förverkad, om den studerande inte före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare, får studiemedlen ändå betalas ut, om det finns särskilda skäl. Rätten till studiemedel är förverkad om den studerande avlider innan studiemedlen har betalats ut.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden har i ett vägledande avgörande den 10 mars 2021, dnr 2020-6021, konstaterat att den omständigheten att CSN inte har skickat en påminnelse, i vart fall inte vid studier i Sverige, kan anses utgöra ett sådant särskilt skäl som krävs för att betala ut studiemedel i efterhand. Därtill konstaterade överklagandenämnden att det är viktigt att CSN vid något tillfälle i ärendegången tydligt upplyser om konsekvensen av en utebliven studieförsäkrans, dvs. att beslutet kan komma att upphävas.

I ärendet är klarlagt att CSN, genom den information som bifogats beviljningsbeslut-

et, har upplyst om de förutsättningar som gäller för att studiemedel ska betalas ut liksom konsekvensen av en utebliven studieförsäkran.

Överklagandenämnden kan vidare konstatera att NN inte har lämnat studieförsäkran för de aktuella studierna före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser. Även med beaktande av att hon bedriver studier utomlands utgör vad hon nu anfört och åberopat, enligt överklagandenämndens mening, inte särskilda skäl för att ändå betala ut studiemedlen. Överklagandet ska mot denna bakgrund avslås.

Robert Dalman

Christina Sundström

Beslutet har fattats av: Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Anita Enocksson, Hans Eklund, Jessica Levin, Emelié Häger, Staffan Ingmanson och Helena Söderberg.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN